

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้าน

ตำบลนาเกต อำเภอกอโศกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

**Factors affecting the management of community enterprise
groups Case study of housewives group**

ภูตรา อาแล¹, วัชระ ขาวสังข์¹, พาริดา เอ็ลลาฮี¹, ศุภมาส รัตน์พิพัฒน์¹,
มุฮัมมัดซุสนี เบญจสม¹, เบญญาดา เหล่าธนถาวร², มูฮาหมัดตามีซี จะลาแป้³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้าน ตำบลนาเกต อำเภอกอโศกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี (2) ศึกษาปัญหา และความต้องการเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ประเภทแม่บ้าน ตำบลนาเกต อำเภอกอโศกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสัมภาษณ์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วยประธาน คณะกรรมการสมาชิก อายุน้อยที่สุด 30 ปี และอายุมากที่สุด 65 ปีจบการศึกษาต่ำสุดระดับระดับประถมศึกษาชั้นปีที่6 และจบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ในการศึกษาถึงสภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้าน สำหรับการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน แม่บ้านดังกล่าว พบว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนเหล่านี้มีการจัดการด้านต่างๆ ได้แก่ การจัดการด้านการบริหารกลุ่ม การจัดการด้านการวางแผนการผลิต การจัดการด้านการผลิต การจัดการ การจัดการด้านการตลาด การจัดการด้านการเงิน และการจัดการด้านการจัดทำบัญชี สภาพปัญหาที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนประเภทแม่บ้าน ตำบลนาเกต อำเภอกอโศกโพธิ์ จังหวัดปัตตานีประสบมากที่สุด 3 อันดับแรก คือปัญหาด้านการตลาดในการรองรับสินค้า ปัญหาด้านคุณภาพของสินค้าตามที่ผู้บริโภคต้องการ และปัญหาด้านการขาดเงินทุนในการผลิตสินค้าใหม่ ในส่วนของความต้องการที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลนาเกต อำเภอกอโศกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มีความต้องการมากที่สุด 3อันดับแรก คือความต้องการด้านการสนับสนุนงบประมาณความต้องการด้านสถานที่ในการจำหน่ายสินค้าและความต้องการด้านเครื่องมือ/เทคโนโลยีที่ทันสมัย

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหาร, กลุ่มแม่บ้าน

Abstract

This research The objective is to (1) study the factors that affect the management of community groups of women groups, Na Ket Subdistrict, Khok Pho District, Pattani Province (2) to study the problems And needs for the development of community groups of housewives, Na Ket

¹ อาจารย์ สาขาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

² อาจารย์ สาขาการจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

³ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Subdistrict, Khok Pho District Pattani Province Collected data from using interview forms The population used in the study is members of the enterprise group. Consisting of the president Member Committee The youngest, 25 years old and the highest age, 56 years, graduated from the lowest level, elementary school level, year 4 And graduated with a bachelor's degree In the study of the state of community enterprise management Case study of housewives group For group management of community enterprise groups Such housewife It was found that these community enterprise groups had various aspects of management such as group management. Production planning management Production management, marketing management Financial management And accounting management Problems in the community of housewives, Na Ket subdistrict, Khok Pho sub-district, Pattani province, were the top 3 most affected by the lack of market support Quality problems of products that are not yet standardized And problems of lack of working capital In terms of needs at the community group of housewives, Na Ket Subdistrict, Khok Pho District, Pattani Province The top 3 most demanding Is the need for budget support Location requirements for product sales and tooling requirements/ Modern machinery

Keywords: Factors affecting administration, housewives group

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ประเทศไทยได้มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน โดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่เน้นภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อม คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน และสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมอย่างเป็นธรรมซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ประชาชนมีการพัฒนาความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยเฉพาะในชุมชนโดยสนับสนุนให้แต่ละชุมชนมีการรวมกลุ่มในลักษณะของ “กลุ่มอาชีพ” และส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้า หรือบริการเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน

จังหวัดปัตตานีได้ดำเนินการตามนโยบายของประเทศโดยดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่12 โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ ที่ว่าด้วย “การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วน สามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคม และมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ได้อย่างมีคุณค่า และศักดิ์ศรี ” ซึ่งส่งเสริมให้ทุกคนสามารถแสดงออกทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ เพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการปัญหาของชุมชนด้วยตนเอง สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมให้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพลังร่วมในการพัฒนาสังคม ส่งเสริมบทบาทสตรีในระดับการบริหาร และการตัดสินใจทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ,2557)

โดยเฉพาะในส่วนของแผนพัฒนาจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2558-2561 ได้มีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาออกเป็น 5 ประเด็น ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาประเด็นที่ 4 มุ่งเน้นเรื่องการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ สร้าง

ความเข้มแข็งของชุมชน กลุ่มและประชาชนให้มีคุณภาพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้เป้าประสงค์ (แผนพัฒนาจังหวัดปัตตานี, 2558) ดังนี้

1. ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
2. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้
3. ประชาชนได้รับการศึกษา และกระบวนการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีสุขภาพดี
4. ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ครอบครัวเข้มแข็ง
5. ภาครัฐมีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และการบริการที่ได้มาตรฐาน
6. มีเครือข่ายชุมชนครอบคลุมทุกหมู่บ้าน
7. ระบบข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีได้รับการพัฒนา

การพัฒนาสังคมจะให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขนั้น จะต้องมุ่งเน้นทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กันไป ด้านเศรษฐกิจคือการแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย ไม่เป็นหนี้สาธารณะ ซึ่งจะสามารถเพิ่มทรัพย์สินได้ด้านสังคมคือ การพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้ปราศจากความขัดแย้ง มีความสามัคคีกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อประชาคมในสังคมมีเศรษฐกิจที่ดีสังคมมั่นคงอบอุ่นก็จะส่งผลให้การเมืองการปกครองมีความมั่นคง มีเสถียรภาพด้วยเช่นกัน ในที่สุดประชาชนก็จะมีอยู่เย็นเป็นสุขได้ดังที่รัฐบาลในทุกยุคสมัยต่างให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความยากจนในประเทศไทยซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่เรื้อรังมายาวนาน โดยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ต่างกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้าน ตำบลนาเกตุ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
2. ศึกษาปัญหา และความต้องการเพื่อการพัฒนาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้าน ตำบลนาเกตุ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการสำรวจครั้งนี้คือ กลุ่มแม่บ้าน ตำบลนาเกตุ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โดยกลุ่มสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน จำนวน 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้าน ตำบลนาเกตุ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ประกอบด้วยปัจจัยภายใน ได้แก่ (1) ความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกในหลักการ หรือแนวทางดำเนินงานกลุ่ม (2) ระบบการบริหารงานกลุ่ม (3) ลักษณะผู้นำกลุ่ม (4) การมีส่วนร่วมของสมาชิก (5) ความรู้ความสามารถของสมาชิก (6) การผลิต (7) การตลาด และปัจจัยภายนอก ได้แก่ (1) นโยบายการบริหารประเทศ (2) การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (3) การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน (4) การได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน ปัญหา และความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้าน ตำบลนาเกตุ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบข้อมูล ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรง และน่าเชื่อถือ โดยการตรวจสอบด้านข้อมูล (Data triangulation) การตรวจสอบด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) และการให้ผู้ให้ข้อมูลได้ทบทวนข้อมูล และการตีความ

1.1 การตรวจสอบด้านข้อมูล (Data triangulation) ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลายๆ คนที่มีความแตกต่างกันทั้งอายุ เพศ เวลา และสถานที่

1.2 การตรวจสอบด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายๆ วิธี คือ วิธีการสังเกตควบคู่กับการสัมภาษณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และผู้ให้ข้อมูล

1.3 การให้ผู้ให้ข้อมูลได้ทบทวนข้อมูล และการตีความ ผู้วิจัยกระทำขณะสัมภาษณ์ โดยสรุปเป็นที่ละประเด็น ผู้วิจัยนำข้อมูลไปตีความตามที่ได้บันทึกไว้ที่มีการสรุปแต่ละประเด็น

2. การสรุป และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic induction) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยการตีความเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของกลุ่มแม่บ้าน โดยการนำเสนอเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) คือ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสัมภาษณ์ แนวทางการสังเกตเพื่อสังเกตสถานที่ สังเกตปรากฏการณ์พฤติกรรมของบุคคลผู้เกี่ยวข้องแนวทางการสนทนากลุ่ม สมุดบันทึกภาคสนามเพื่อจดบันทึกข้อมูลที่ได้ โดยสัมภาษณ์การสังเกตจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และกล้องบันทึกภาพ เพื่อบันทึกภาพของพื้นที่และกิจกรรมต่างๆ และการตรวจสอบข้อมูล โดยการตรวจสอบจากแหล่งข้อมูล เวลา สถานที่ และบุคคล และได้ตรวจสอบข้อมูล โดยการใช้การสังเกตควบคู่กับการสัมภาษณ์และซักถาม (Probe) พร้อมๆกัน เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนชัดเจนแล้ว จึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยการนำมาจำแนกเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และกรอบแนวคิดในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลและตีความข้อมูลเป็นกลุ่มและวิเคราะห์ภาพรวม โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงตีความ

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลจากการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้าน ตำบลนาเกต อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดปทุมธานี เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจ ปัญหาและความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้าน ตำบลนาเกต อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดปทุมธานี

1. การจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้าน ตำบลนาเกต อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดปทุมธานี

1.1 ปัจจัยภายในผลการวิเคราะห์ พบว่า การจัดการกลุ่มโดยเริ่มด้วยการเรียกเก็บเงินจากสมาชิกทุกคนเป็น “เงินค่าธรรมเนียมกลุ่ม” ก็เพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่ม หรือเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม และใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับกลุ่มในการลงทุนเพื่อเริ่มกิจกรรมกลุ่มในการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมนี้ไม่ได้มีการระบุจำนวนเงินที่แน่นอนตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มต่อไป

1.2 ปัจจัยภายนอกผลการวิเคราะห์ พบว่ากลุ่มแม่บ้าน จะกำหนดราคาโดยพิจารณาจากต้นทุนการผลิต ในการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์นั้นสามารถกระทำได้หลายวิธี แต่สมาชิกกลุ่มให้ความไว้วางใจประธานกลุ่มเนื่องจากเห็นว่าประธานเป็นผู้ที่มีความชำนาญ มีวิสัยทัศน์มีความซื่อสัตย์ และมีประสบการณ์ในการกำหนดราคานอกจากนี้รูปแบบ

เสื้อผ้าในการตัดเย็บมีความละเอียดประณีต จึงเป็นที่ดีที่ดูจากลูกค้า และเป็นเอกลักษณ์แก่หมู่บ้านปายอ ซึ่งจะแตกต่างจากกลุ่มแม่บ้าน

2. ปัญหา และความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้าน ตำบลนาเกต อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

2.1 ด้านการตลาด ผลการวิเคราะห์ จากการสัมภาษณ์ ทางกลุ่มไม่สามารถขยายตลาดได้ ขายสินค้าแต่เฉพาะในพื้นที่เป็นหลักต้องการหาตลาดเพิ่มเติมอีก

2.2 ด้านการผลิต ผลการวิเคราะห์ จากการสัมภาษณ์ ไม่สามารถผลิตเสื้อผ้าสตรีมุสลิมได้จำนวนมาก เพราะพื้นที่มีอยู่อย่างจำกัด และยังมีอาชีพหลัก ที่ต้องกระทำก่อน อีกทั้งยังต้องดูแลครอบครัว และความต้องการทางกลุ่มต้องการวัสดุเครื่องจักรอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อจะได้ผลิตสินค้าได้มากขึ้นกว่าเดิม

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ผลการวิเคราะห์ จากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการกลุ่มยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตัวเองอีกทั้งยังขาดองค์ความรู้โดยผู้ที่ทำหน้าที่ทุกอย่างคือประธานกลุ่มทางกลุ่มต้องการองค์ความรู้ทางด้านการบริหารจัดการในภาพรวม และอยากจะให้คณะกรรมการแต่ละท่านรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองให้มากกว่าเดิม

2.4 ด้านการจัดการการเงิน ผลการวิเคราะห์ จากการสัมภาษณ์ ขาดสภาพคล่องในการหมุนเวียนเงินทุน ไม่มีแหล่งเงินทุนต้องการรูปแบบ กระบวนการหาเงินทุนเพื่อให้เกิดสภาพคล่องในการบริหารจัดการกลุ่มมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

การจัดตั้งกลุ่มพบว่า กลุ่มอาชีพเหล่านี้เริ่มก่อตั้งขึ้นมาได้นั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแกนกลางในการประสานคนที่สนใจ และมีทักษะเข้ามารวมกลุ่มกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกร และคณะ (2547) และจากงานวิจัยนี้จะเห็นได้ว่ามีทั้งองค์กรรัฐ และองค์กรพัฒนาเอกชนที่ได้เข้ามามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการจัดตั้งกลุ่มทำให้กลุ่มอาชีพเหล่านี้ได้

เมื่อมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มแล้ว ขั้นตอนต่อมาก็คือ การระดมเงินทุนจากสมาชิกได้แก่ การเรียกเก็บเงินจากสมาชิกทุกคนเป็นเงินค่าธรรมเนียมกลุ่ม หรือค่าหุ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม และใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับกลุ่มการลงทุนเพื่อเริ่มกิจกรรมกลุ่ม และมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ รวมทั้งมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่มในกระบวนการผลิต ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่คล้ายคลึงกับงานวิจัยของสมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกรและคณะ (2547) และนภา กบคำ(2550) เป็นต้น

สำหรับการบริหารกลุ่มของวิสาหกิจชุมชน ตำบลนาเกต อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ดังกล่าว พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเหล่านี้มีการจัดการด้านต่างๆ ได้แก่ การจัดการด้านการบริหารกลุ่ม การจัดการด้านการวางแผนการผลิต การจัดการด้านการผลิต การจัดการ การจัดการด้านการตลาด การจัดการด้านการเงินและการจัดการด้านการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ

สภาพปัญหาที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในตำบลนาเกต อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ประสบมากที่สุด 3 อันดับแรก คือปัญหาด้านการตลาดในการรองรับสินค้า ปัญหาด้านคุณภาพของสินค้าที่ผลิตยังไม่ได้มาตรฐาน และปัญหาด้านการขาดเงินทุน

ในส่วนของการที่ต้องการที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในตำบลนาเกตุ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มีความต้องการมากที่สุด 3 อันดับแรก คือความต้องการด้านการสนับสนุนงบประมาณความต้องการด้านสถานที่ในการจำหน่ายสินค้า และความต้องการด้านเครื่องมือ/เทคโนโลยีที่ทันสมัย

ด้านการวางแผนการผลิต ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลนาเกตุ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำแผนธุรกิจซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินธุรกิจหลายครั้งด้วยจุดประสงค์เพื่อให้มีองค์ความรู้ และเห็นความสำคัญ ตลอดจนได้มีแผนธุรกิจของกลุ่มเพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มต่อไปในอนาคต แต่ในทางปฏิบัตินั้นทางกลุ่มไม่ได้ให้ความสำคัญแผนการผลิตเท่าใดนักกล่าวคือ จะผลิตก็ต่อเมื่อมีงาน หรือเทศกาลที่ต้องไปขายเท่านั้น ซึ่งนำไปสู่ปัญหาต่างๆ ติดตามมาไม่ว่าจะเป็นการขาดแคลนวัตถุดิบ และการที่ต้องซื้อหาวัตถุดิบในราคาที่สูงขึ้น เป็นต้น

การติดตามการสั่งซื้อ โดยเฉพาะการผลิตสินค้าจำนวนมากตามการสั่งซื้อของลูกค้าเพื่อนำไปขายขายปลีกขายส่ง นั้นส่งผลให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ แต่ในทางตรงกันข้ามการผลิตตามที่ได้รับคำสั่งมาทำให้ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นของตนเอง การได้รับเงินต้องรอเวลาเนื่องจากส่วนใหญ่แล้วผู้ที่มาสั่งจะรับสินค้าไปก่อน ทำให้เกิดการขาดสภาพคล่องในบางครั้ง

การจัดหาวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิต ที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เลือกซื้อแตกต่างกันออกไป แต่เหตุผลหนึ่งที่เหมือนกันกับทุกกลุ่มก็คือ การซื้อหาวัตถุดิบที่มีจำหน่ายอยู่มากมายในท้องตลาดนั้นเป็น “การลดขั้นตอนการผลิตเพื่อประหยัดเวลา” ซึ่งสามารถตอบสนองวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์ที่เต็มไปด้วยการแข่งขันภายใต้การขับเคลื่อนด้วยระบบทุนนิยมทำให้ผู้ประกอบการต่างหันมาให้ความสนใจกับการความเร่งรีบในกระบวนการผลิตเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคได้ทันทั่วถึงซึ่งก็เป็นสิ่งที่เคยสร้างความเคยชินให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ เช่นกันให้หลงใหลไปกับการได้รับการตอบสนองที่ทำวางที่เมื่อเป็นผู้บริโภค

ด้านการตลาด ในการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์นั้นสามารถกระทำได้ แต่สมาชิกกลุ่มให้ความไว้วางใจประธานกลุ่มเนื่องจากเห็นว่าประธานเป็นผู้ที่มีความชำนาญ มีวิสัยทัศน์มีความซื่อสัตย์ และมีประสบการณ์ในการกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ใหม่ ในกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า การให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แผนธุรกิจยังไม่เป็นที่นิยมในหมู่กลุ่มอาชีพเท่าใดนัก เนื่องจากความยุ่งยาก ซับซ้อนในการปรับปรุง และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีนโยบายให้การสนับสนุนการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนธุรกิจ เพื่อให้กลุ่มอาชีพต่างๆ เกิดองค์ความรู้ จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของแผนธุรกิจ ควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติ เพื่อช่วยเหลือกลุ่มฯ ในการจัดทำ และปรับเปลี่ยนแผนธุรกิจให้ได้มาตรฐานมากขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า แหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่สำคัญของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเหล่านี้ก็คือ แหล่งเงินทุนจากภายในชุมชนโดยเฉพาะ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายในการส่งเสริมการจัดตั้งและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตควบคู่ไปกับการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพต่างๆ ทั้งนี้เป็นการส่งเสริมการตลาดพึ่งพิงจากภายนอกและเป็นการสนับสนุนการช่วยเหลือกันของคนในชุมชนที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสามารถพึ่งพาตนเองได้

เอกสารอ้างอิง

- นพมา กบคำ. (2550). **ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน** : กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเซตะวัน ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกร และคณะ. (2547). **รูปแบบการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์**. ชุดโครงการการจัดการของวิสาหกิจชุมชน ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่ง ผลิตภัณฑ์ ในภาคใต้. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เทียบ เหล่าสุวรรณ. (2541). **การศึกษาลักษณะองค์ประกอบของการจัดการธุรกิจขององค์กรชุมชน ในชนบทที่สามารถพึ่งพาได้ในทางธุรกิจ**: ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์ทำนางแนวจำกัด ต.ทำนางแนว อ. แวงน้อย จ. ขอนแก่น .กรุงเทพฯ: มปท.
- วิภาวี ฤกษ์มะณี. (2556). **การจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน**: การเรียนรู้จากกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมและทอผ้าฝ้ายในจังหวัดขอนแก่น. คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พัชลีรี ชมพุกำ. (2552). **องค์กร และการจัดการ**. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล,
- ทับทิม วงศ์ประยูร และคณะ. (2550). **ความรู้เบื้องต้นในการประกอบธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.